

ISSN 2076–1554

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська академія наук

Видавництво «Гілея»

 Гілея

Науковий вісник

Випуск 141 (№ 2)

Ч. 1. Історичні науки

Київ – 2019

Збірник засновано 2004 року. Вихід з друку – щомісячно

Фахове видання
з історичних наук затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
№ 1328 від 21 грудня 2015 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації: серія КВ № 22632-12532ПР від 24 квітня 2017 року

Друкується за рішенням:
Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 5 від 31 січня 2019 р.)

Збірник входить до міжнародних баз

Google Scholar; Index Copernicus (Польща); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Індія).

Шеф – редактор:

Андрущенко В. П., д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України, акад. НАПН України (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор:

Вашкевич В. М., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Співредактори:

Кивлюк О. П., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Муляр В. І., д-р філос. наук, проф. (Україна, Житомир)

Редакційна рада:

Андрущенко В. П., д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України, акад. НАПН України (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Вашкевич В. М., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Зеленков А. І., д-р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

Колесник В. Ф., д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України (Україна, Київ)

Мирзаханян Р., д-р іст. наук, проф. (Арменія, Єреван)

Михальченко М. І., д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України (Україна, Київ)

Рафальський О. О., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

Савельєв В. Л., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Солдатенко В. Ф., д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України (Україна, Київ)

Степико М. Т., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

Редакційна колегія з історичних наук:

Войцехівська І. Н., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

Дробот І. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Журба М. А., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Лазько Г. Г., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)

Лисак В. Ф., д-р іст. наук, проф. (Україна, Маріуполь)

Мезга М. М., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)

Михайлюк В. П., д-р іст. наук, проф. (Україна, Старобільськ)

Стоян Т. А., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Сушко О. О., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Чернега Л. М., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Шоповал Ю. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

Гілея: науковий вісник. – К. : «Видавництво «Гілея», 2019. – Вип. 141 (2). Ч. 1. Історичні науки. – 179 с.

Концепція збірника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем сучасної науки в умовах полікультурного глобалізаційного суспільства. Основні рубрики охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

ISSN 2076-1554

NATIONAL PEDAGOGICAL
DRAGOMANOV UNIVERSITY

Academy of Sciences of Ukraine

Publishing House Hileya

Hileya
SCIENTIFIC BULLETIN

Volume 141 (No. 2)
Part 1. Historical sciences

Kyiv – 2019

The collection is founded in 2004. Printed on a monthly basis

**Scientific professional publication
on history order of the Ministry of Education and Science
No. 1328 dated 21 December, 2015 (re-registration)**

Certificate of printed mass media's state registration (re-registration): Series KB № 22632-12532IIP from April 17th, 2017

Printed by decision
of National Pedagogical Dragomanov University (protocol № 5 from January, 31 in, 2019)

The collection is a member of international database
Google Scholar; Index Copernicus (Poland); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (India).

Honored Chief Editor:

Andrushchenko V. P., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Corresponding Member of NASU, Acad. of NAPS Ukraine (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Chief Editor:

Vashkevych V. M., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Co-editor:

Kyвлиuk O. P., Doctor of Philosophical Sciences, Senior Scientist, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Muliar V. I., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Ukraine, Zhytomyr)

Editorial board:

Andrushchenko V. P., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Corresponding Member of NASU, Acad. of NAPS Ukraine (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Vashkevych V. M., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Zelenkov A. I., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Belarus, Minsk)

Kolesnyk V. F., Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of NASU, (Ukraine, Kyiv)

Myrzakhanian R., Doctor of Historical Sciences, (Armenia, Ierevan)

Mykhalchenko M. I., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Corresponding Member of NASU, (Ukraine, Kyiv)

Rafalskii O. O., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv)

Saveliev V. L., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Soldatenko V. F., Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of NASU, (Ukraine, Kyiv)

Stepyko M. T., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv)

Editorial board Historical Sciences:

Voitsekhivska I. N., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv)

Drobot I. I., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Zhurba M. A., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Lazko G. G., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Belarus, Minsk)

Lysak V. F., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Mariupol)

Mezga M. M., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Belarus, Homel)

Mykhailiuk V. P., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Starobilsk)

Stoian T. A., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Sushko O. O., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Chernega L. M., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Shapoval Y. I., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv)

Hileya: Scientific Bulletin. – Kyiv : «Publishing house «Hileya», 2019. – Volume 141 (№ 2). Part 1. Historical Sciences. – 179 p.

The collections' concept is based on a multifaceted scientific coverage of the problems of formation of informational civilization. The main headings cover areas of historical, philosophical and political sciences. It is designed for specialists in the humanities and socio-political sciences.

ПРЕДСТАВНИЦТВА
збірника «Гілея: науковий вісник» в Україні

Вінницьке представництво

(Вінницький національний технічний університет)
керівник Денисюк С. Г., доктор політичних наук, професор
e-mail: sg_denisiyk@mail.ru

Дніпропетровське представництво

(Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара)
керівник Вершина В. А., кандидат філософських наук, доцент
e-mail: vivi.dp@ukr.net

Запорізьке представництво

(Запорізький національний технічний університет)
керівник Ємельяненко Є. О., кандидат філософських наук, доцент
e-mail: gileya_zaporizhzhya@ukr.net

Івано-Франківське представництво

(Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ)
керівник Дзвінчук Д. І., доктор філософських наук, професор
e-mail: fuid@ua.fm

Луганське представництво

(Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля, м. Старобільськ)
керівник Михайлюк В. П., доктор історичних наук, професор
e-mail: vital_mih@ukr.net

Львівське представництво

(Національний університет «Львівська політехніка»)
керівник Карівець І. В., кандидат філософських наук, доцент
e-mail: sacre@ukr.net

Маріупольське представництво

(Маріупольський державний університет)
керівник Булик М., кандидат політичних наук, доцент
e-mail: vorlok@ukr.net

Миколаївське представництво

(Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського)
керівник Макарчук С. С., кандидат історичних наук, доцент
e-mail: rvgreabis@farlep.mk.ua
координатор Шкуренко К. О., кандидат політичних наук, доцент
e-mail: sh_kamila@mail.ru

Одеське представництво

(Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)
керівник Барвінська П. І., кандидат історичних наук, доцент
e-mail: barwinskaja@ua.fm

Подільське представництво

(Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський)
керівник Колосюк І. А., кандидат філософських наук, доцент
e-mail: ikolosyuk@ukr.net

Полтавське представництво

(Полтавський факультет Національної юридичної академії
України ім. Ярослава Мудрого)
керівник Куцєпал С. В., доктор філософських наук, професор
e-mail: svkutsepal@rambler.ru

Сумське представництво

(Сумський державний університет)
керівник Дегтярьов С. І.,
доктор історичних наук, професор
e-mail: starsergo@bigmir.net

Тернопільське представництво

(Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка)
керівник Кліш А. Б., кандидат історичних наук, доцент
e-mail: Klish_Andriy@ukr.net

Ужгородське представництво

(Ужгородський національний університет)
керівник Мелеганич Г. І., кандидат політичних наук, доцент
e-mail: melgi@ukr.net

Уманське представництво

(Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини)
керівник Кривошея І. І., кандидат історичних наук, доцент
e-mail: igorkryvosheia@gmail.com

Харківське представництво

(Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»)
керівник Владленова І. В., доктор філософських наук, професор
e-mail: vladlenova@email.ua

Хмельницьке представництво

(Хмельницький національний університет)
керівник Гоцуляк В. М., кандидат політичних наук, доцент
e-mail: gotsylak@ukr.net

Черкаське представництво

(Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького)
керівник Васильчук Є. О., доктор політичних наук, доцент
e-mail: vasilchuk84@bk.ru

Чернігівське представництво

(Чернігівський державний інститут економіки і управління)
керівник Горобець С. М., молодший науковий співробітник
e-mail: olen-g@yandex.ru

ПРЕДСТАВНИЦТВО

збірника «Гілея: науковий вісник» в Азербайджані

(Національна Академія Наук Азербайджану, м. Баку)

керівник Махмудов М. А., доктор філософії

e-mail: matlabm@yandex.com

координатор Рагімлі Р., науковий співробітник

e-mail: rus_rahimli@yahoo.com

ПРЕДСТАВНИЦТВА

збірника «Гілея: науковий вісник» в Білорусі

(Академія управління

при Президентові Республіки Білорусь, м. Мінськ)

керівник Алейникова С. М., кандидат соціологічних наук, доцент

e-mail: alejnsvetlana@yandex.ru

(Брестський державний університет імені О. С. Пушкіна, м. Брест)

керівник Шостак Г. В., кандидат педагогічних наук

e-mail: shostak1964@brest.by

(Гомельський державний університет

імені Франциска Скорини, м. Гомель)

керівник Мезга М. М., доктор історичних наук, професор

e-mail: nmezga@gsu.by

ПРЕДСТАВНИЦТВА

збірника «Гілея: науковий вісник» в Польщі

(Університет імені Адама Міцкевича в Познані)

керівник Димчик Р., доктор, викладач,

e-mail: dymczyk@wp.pl

(Інститут історії Академії імені Яна Дługоша в Ченстохові)

керівник Моравець Н., доктор, викладач

e-mail: mornor@wp.pl

Запрошуємо Вас відвідати наш сайт: www.gileya.org

E-mail: gileya.org.ua@gmail.com

**Див. також: Сайт Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua/portal**

Розділ: Наукова періодика України: журнали та збірники наукових праць

Agencies of collection «Hileya scientific bulletin» in Ukraine

Vinnitsia Agency

(Vinnitsia National Technical University)
Director **Denysiuk S.G.**, Doctor of Political Sciences, Professor
e-mail: sg_denisiyk@mail.ru

Dnipro Agency

Dnipro National Honchara University
Director **Vershyna V.A.**, Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: vivi.dp@mail.ru

Zaporizhia Agency

(Zaporizhia National Technical University)
Director **Iemelianenko E.O.**, Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: gileya_zaporizhzhya@ukr.net

Ivano-Frankivsk Agency

(Prykarpatskii National Stefanyk University, Ivano-Frankivsk)
Director **Dychkovska G.O.**, Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: go_osmomysl@ukr.net

Luhansk Agency

(Eastern Ukraine National Dal University, Starobilsk)
Director **Mykhailiuk V.P.**, Doctor of Historical Sciences, Professor
e-mail: vital_mih@ukr.net

Lviv Agency

(National University "LvivslaPolitechnika")
Director **Karivets I.V.**, Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: sacre@ukr.net

Mariupol Agency

(Mariupol National University)
Director **Bulyk M.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: vorlok@ukr.net

Mykolaiv Agency

(Mykolaiv National Sukhomlynskii University)
Director **Makarchuk S.S.**, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
e-mail: rvgreabis@farlep.mk.ua
Coordinator **Shkurenko K.O.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: sh_kamila@mail.ru

Odesa Agency

(Odesa National Mechnykov University)
Director **Barvinska P.I.**, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
e-mail: barvinskaja@ukr.net

Podilskyi Agency

(Podilskyi National Agro-Technical University, Kamianets-Podilskyi)
Director **Kolosiuk I.A.**, Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: ikolosiuk@ukr.net

Poltava Agency

(Poltava Department of National Juridical Academy)
Director **Kucepal S.V.**, Doctor of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: svkutsepal@rambler.ru

Symu Agency

(Symu National University)
Director **Dehtiarov S.I.**, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
e-mail: starsergo@bigmir.net

Ternopil Agency

(Ternopil National Pedagogical Hnatiuk University)
Director **Klish A.B.**, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
e-mail: klish_andriy@ukr.net

Uzhgorod Agency

(Uzhgorod National University)
Director **Meleganych G.I.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: melgi@ukr.net

Uman Agency

(Uman National Pedagogical Tychyna University)
Director **Kryvosheia I.I.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: igorkryvosheia@gmail.com

Kharkiv Agency

(National Technical University "KharkivPolitechnical Institute")
Director **Vladlenova I.V.**, Doctor of Philosophical Sciences, Professor
e-mail: vladlenova@email.ua

Khmelnysk Agency

(Khmelnysk National University)
Director **Gotsuliak V.M.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: gotsuliak@ukr.net

Cherkasy Agency

(Cherkasy National Khmelnytskii University)
Director **Vasylychuk E.O.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: vasilchuk84@bk.ru

Chernigiv Agency

(Chernigiv National Institute of Economy and Management)
Director **Topol O.V.**, Doctor of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: topololga@ukr.net
Coordinator **Horobets C.M.**, Junior Scientist
e-mail: olen-g@yandex.ru

Agency of collection «Hileya scientific bulletin» in Azerbaijan

(Azerbaijan National Scientific Academy, Baku)
Director **Mahmudov M.A.**, Doctor of Philosophy
e-mail: matlabm@yandex.com
Coordinator **Rahimli R.**, Scientist
e-mail: rus_rahimli@yahoo.com

Agencies of collection «Hileya scientific bulletin» in Belarus

(Management Academy by the President of Belarus Republic, Minsk)
Director **Aleinikova S.M.**, Candidate of Sociological Sciences, Associate Professor
e-mail: alejnsvetlana@yandex.ru
(Brest National Pushkin University, Brest)
Director **Shostak G.V.**, Candidate of Pedagogical Science
e-mail: shostak1964@brest.by
(Homel National Skoryni University, Homel)
Director **Mezga M.M.**, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
e-mail: nmezga@gsu.by

Agencies of collection «Hileya scientific bulletin» in Poland

(Adam Mitskevich University, Poznan)
Director **Dymchuk R.**, Doctor, Lecturer
e-mail: dymczyk@wp.pl
(Institute of History of Dlugosha Academy, Chenstohov)
Director **Moravets H.**, Doctor, Lecturer
e-mail: mornor@wp.pl

You are welcome to visit our webpage: www.gileya.org
e-mail: gileya.org.ua@gmail.com

Also visit: Webpage of National Vernadskyi Library of Ukraine:
www.nbu.gov.ua/portal

Section: Scientific Publications of Ukraine: magazines and collection of scientific papers

УДК 94(477):930.85.

**АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ
УСТРІЙ ГУБЕРНАТОРСТВА ТРАНСІСТРІЯ
(1941–1944 РР.)****ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL
STRUCTURE OF THE GOVERNOR
OF TRANSNISTRIA (1941–1944)****Остащук В. І.,**

кандидат історичних наук, доцент кафедри
культурології, мистецтвознавства та філософії
культури, Одеський національний політехнічний
університет (Одеса, Україна),
e-mail: Ostveraa@gmail.com

Ostashchuk V. I.,

Candidate of Historical Sciences, Associate
of Cultural and Arts, and Philosophy Studies
Department, Odessa National Polytechnic University
(Odessa, Ukraine), e-mail: Ostveraa@gmail.com

Проаналізовано адміністративно-територіального устрою та управлінський апарат губернаторства Трансїстрія. Розкрито функції адміністративних органів управління.

Ключові слова: окупація, Румунія, Бессарабія, Буковина, Трансїстрія, органи управління.

The article analyzes the administrative-territorial unit and the administrative apparatus of the governorate of Transnistria. The functions of the administrative controls are disclosed.

Keywords: occupation, Romania, governor Bessarabia, Bucovina, Transnistria, controls.

Період Другої світової війни та окупації залишається однією з найбільш гострих в українському суспільстві тем. Відтак, потребує незаангажованого, об'єктивного, позбавленого міфологізації, нових дослідницьких методик та наукового інструментарію. Серед дослідних лакун в історіописанні Другої світової війни в Україні є румунська окупаційна політика, зокрема управління губернаторством Трансїстрія.

Виходячи з цього, метою даної роботи є аналіз адміністративно-територіального устрою та управлінського апарату губернаторства Трансїстрія.

Актуальність проблеми обумовлена недостатньою вивченістю цієї сторінки історії окупації. Без вивчення окреслених проблем неможливе цілісне бачення історії Другої Світової війни.

Комплексного історичного дослідження присвяченого означеним проблемам на сьогодні не існує, хоча окремі аспекти окупаційної політики, в тому числі адміністративно-територіальний поділ розглядалися в контексті більш ґрунтовних робіт, присвячених добі окупації. Їх можна поділити на чотири групи: радянські (И. Э. Левит, В. Ф. Сгоров, Н. І. Зотов [1]), сучасні вітчизняні (В. П. Щетников, Ю. І. Левченко, Н. Дейнека [2; 6; 9]), американські (А. Даллін [3]), румунські та молдавські (А. Габор, О. Веренка, Р. Соловей [4]) дослідники.

Джерельною базою дослідження є фонди Національного архіву республіки Молдова та румунська періодична преса, яка виходила у 1941–1944 рр. в Одесі.

Участь Румунії у німецько-радянській війні на боці Німеччини дослідники пов'язують у першу чергу з територіальними претензіями Румунії, а саме з прагненням повернути території Бессарабії та Північної Буковини, які 28 червня 1940 р. румунський уряд змушений був передати Радянському Союзу. Пізніше І. Антонеску стверджував, що Гітлер запевняв: за «допомогу у війні Румунія зможе окупувати радянську територію аж до Дніпра», а Німеччина допоможе не тільки повернути втрачені території, а й завоювати нові [5, с. 7].

З цієї причини король Михайл I та генерал І. Антонеску одразу ж після нападу Німеччини на Радянський Союз у прокламаціях закликали румунське військо до «священної» війни разом з німецькою армією за визволення «викрадених Радянським Союзом земель Румунії». У результаті воєнних дій територія Бессарабії та Північної Буковини досить швидко були захоплені німецькими та румунськими військами. На окупованих землях було створено губернаторства Бессарабія та Буковина, які увійшли до складу Румунського королівства.

На початку серпня, після того як Бессарабія та Північна Буковина були зайняті румунськими військами, Гітлер запропонував І. Антонеску розширити владу Румунії на територію між Дністром і Бугом. 18 серпня 4-та румунська армія розпочала наступ на Одесу, яку завдяки підтримці німецьких військових з'єднань, було захоплено 16 жовтня 1941 року [6, с. 397].

Одеса була включена до складу губернаторства Трансїстрія, куди входили лівобережна частина Молдови, Одеська область, південна частина Вінницької області, західні райони Миколаївської області. З 19 серпня центр губернаторства розташовувався у місті Тирасполь, а 17 жовтня 1941 р. його було перенесено до Одеси.

30 серпня 1941 р., згідно з «Договором про забезпечення безпеки, адміністрації та економічної експлуатації території між Дністром і Бугом та Бугом і Дніпром», Румунія отримала німецький мандат на тимчасове управління цими територіями [7, с. 238].

У січні 1944 р., із наближенням лінії фронту до території Трансїстрії, цивільне губернаторство було скасоване разом з самим терміном «Трансїстрія». Влада на території між Південним Бугом та Дністром зосередилася в руках румунського військового командування під керівництвом дивізійного генерала Г. Потопану. Адміністративний апарат Трансїстрії зазнав значних змін та був скорочений. Повіти реформувалися у дистрикти [8]. 21 березня 1944 р. влада в Трансїстрії перейшла до німецького окупаційного командування. В березні-квітні 1944 р. землі між Дністром та Бугом були зайняті Червоною армією. Таким чином, румунська влада у регіоні протрималася два роки і п'ять місяців.

Румунія розглядала окупацію Бессарабії, Північної Буковини та земель між Дністром і Бугом як «відновлення румунського суверенітету».

Таку думку підтверджує проведення на території губернаторств Бессарабія, Буковина та Трансністрія з 9 до 12 листопада 1941 р. плебісциту, на розгляд якого виносилося питання щодо входження окупованих територій до складу Румунії. У голосуванні взяли участь чоловіки віком від 21 року. На території Трансністрії у голосуванні брали участь також військові. Вибори проводилися за дуже простою схемою: з двох отриманих бюлетенів білий означав «так», жовтий – «ні». Міністерство внутрішніх справ Румунії дало дозвіл місцевій владі на застосування «всіх необхідних заходів» для залучення населення до голосування. Саме цим дослідниця Н. Дейнека пояснює той факт, що населення проголосувало за входження до складу Румунії [9, с. 57].

Управління окупованими територіями здійснював «Військово-цивільний кабінет з адміністрації Бессарабії, Буковини і Трансністрії», верховна влада в якому належала командуванню окупаційних військ. Декрет №1 від 19 серпня 1941 р. свідчить про те, що для окупованих територій румунським урядом було розроблено спеціальну систему управління і підготовлено адміністрацію.

Адміністративно-територіальний устрій окупованих територій було максимально наближено до румунського. Усі три губернаторства поділялися на повіти, ті у свою чергу – на преторії чи волості або пласи (плази), що склалися з міських та сільських управ (примарій), до складу яких входили комуни [9, с. 52].

Для Трансністрії передбачалося низку особливих заходів у сфері адміністративно-територіальної політики. Так, незважаючи на те, що в серпні 1941 р. на адміністративному засіданні І. Антонеску наголошував на необхідності військового характеру адміністрації окупованих територій: «...цивільні органи є допоміжними та призначені допомагати армії у виконанні її функцій», в Трансністрії губернатором було призначено цивільну особу – професора Бухарестського університету Г. Алексяну [10, с. 5].

Територію Трансністрії було розподілено на 13 адміністративних повітів (жудеців): Ананьївський, Балтський, Березівський, Дубосарський, Голтянський, Жугастрівський, Могилівський, Очаківський, Овідіопольський, Одеський, Рибницький, Тираспольський, Тульчинський. Її територія становила 39 тисяч 733 кілометри, населення – 2 млн. 326 тис. 266 чол. [11, арк. 2–3].

Найвищим адміністративним органом управління повіту були префектури, очолювані префектом, які підпорядковувалися губернатору Трансністрії. Префект був керівником поліції та усіх повітових служб, верховним керівником для примпреторів свого повіту, контролюючим органом з правом перегляду рішень прим-преторів. Він опирався на двох субпрефектів, один із яких був з місцевих жителів.

У своєму розпорядженні префектури мали поліцію, жандармерію та різноманітні служби, які були необхідні для здійснення соціально-

економічної політики окупаційного режиму. У їх підпорядкуванні перебували також начальник жандармерії регіону та начальник поліції міських комун [8, с. 54]. Жандармерія та спецслужба здійснювали постійні перевірки щодо благонадійності службовців, у тому числі вчителів та їх лояльності до встановленого режиму.

До функцій повітових префектур, таким чином, входило загальне керівництво політичним, адміністративним, економічним, господарським життям повіту. Вони займалися питаннями освіти, охорони здоров'я, будівництва. Для виконання цих завдань у префектурі були створені відділи – адміністративний; фінансовий; культури, культів та пропаганди; охорони здоров'я; економічний; сільськогосподарський; шляхів та комунікацій; місцевої промисловості; торгівлі; соціального захисту [12, арк. 1–4]. При префектурі функціонувала комісія для розробки планів діяльності повіту. Плани, підготовлені комісією, затверджувалися губернатором [12, арк. 2].

Кожен повіт поділявся на райони (преторії), очолювані преторами. Наприклад, Тираспольський повіт поділявся на 6 районів: Тираспольський, Слободзеївський, Гросуловський, Роздільнянський, Цебриковський та Селзький [11, арк. 2]. Загалом, у губернаторстві Трансністрія нараховувалося 128 районів [11, арк. 3].

Район був основною адміністративною одиницею, через яку окупаційна адміністрація здійснювала свою владу. Його очолював претор, який призначався губернатором. До претури входили такі відділи: канцелярський, адміністративний, економічний, санітарний, сільськогосподарський, торгівельний, шляхів сполучення, поштово-телеграфний, транспортний, фінансовий відділи, а також відділ освіти. Кожен з районів мав самостійний бюджет, який складався претурою та затверджувався префектурою повіту.

Найнижчою адміністративною одиницею Трансністрії була комуна, до якої входив один або декілька населених пунктів. Існували міські та сільські комуни, очолювані примарем, якому допомагала комунальна рада, що складалася з трьох осіб. Примарі та комунальна рада призначалися в основному префектом повіту, переважно з місцевого населення. Примар мав право призначати, звільняти, накладати стягнення на своїх підлеглих. До повноважень примаря входили також нагляд за настроями сільського населення, мобілізація населення на примусові роботи (сільськогосподарські, ремонт доріг, мостів, комунікацій). За звітом примаря особи, які ухилялися від мобілізації чи сплати податків, відправлялися до таборів.

Каральні функції на території Трансністрії здійснювали головний жандармський інспекторат і поліцейські органи, що підпорядковувалися губернаторові та міністерству внутрішніх справ Румунії. Зокрема, префектура поліції Одеси на території міста мала десять поліцейських відділків. Поліцейські органи склалися з карного відділу і таємної поліції (сигуранци).

Сигуранца відстежувала настрої населення і військовослужбовців румунських гарнізонів, боролася з партизанами та підпільними диверсійними групами. Інспекторат в'язниць підлягав безпосередньо МВС Румунії.

Міста Одеса та Тирасполь були виділені в окремі муніципалітети, примарії яких підпорядковувались безпосередньо губернаторові. На чолі Одеської примарії стояв генеральний примар (міський голова), який здійснював керівництво містом через систему дирекцій аналогічно губернському адміністративному апарату. Очільником одеського муніципалітету (міським головою) постановою губернатора Трансністрії було призначено Германа Пинтю (1894–1967) румунського політика, родом з Бессарабії.

Апаратом виконавчої влади губернатора Трансністрії стали дирекції, які займалися питаннями адміністрування, юстиції, фінансів, комерції, праці, індустрії, харчової промисловості, агрокультури, монополії, економіки, культури, охорони здоров'я, шляхів сполучення, зв'язку тощо. Слід зауважити, що Г. Пинтя відразу сконцентрував у своїх руках досить велику владу: навіть кілька дирекцій губернаторства були підпорядковані водночас і йому і губернатору Трансністрії Г. Алексяну. Поступово частина відділів дирекцій, кількість яких постійно зростала, перейшла у повне підпорядкування муніципалітету.

У 1943 р., згідно з постановою №2058 від 10 травня 1943 р., підписаною губернатором Трансністрії проф. Г. Алексяну, в організації адміністрації примарії Одеського муніципалітету відбулося збільшення повноважень примаря Одеського муніципалітету Г. Пинті [13]. В примарії Одеського муніципалітету, згідно з постановою №578 від 25 травня 1943 р., запроваджувалися 5 секторів: економічний, сектор комунальних підприємств, сектор культури та комунального майна, сектор громадянського стану та технічний сектор [13].

Економічний сектор під керівництвом В. Кіореску у своєму розпорядженні мав дирекцію постачання. Сектор комунальних підприємств, очолюваний Є. Сінікліу, завідував дирекціями водогону та каналізації, трамваю, дач, парків та садів, електротехнічною дирекцією. Секторіві культури та комунального майна підпорядковувалися дирекції культури, експлуатації нерухомості, інвентарна дирекція. Його очолював К. Видрашку. Сектор громадянського стану, який очолював М. Засвлошин, була підзвітна дирекція громадянського стану. Технічному секторіві, очолюваному В. Кундертом, підпорядковувалася технічна дирекція [13].

Під прямиим керівництвом примарії, відповідно до постанови №5184 від 27 травня 1943 р., підписаної генеральним примарем Г. Пинтею, залишалися адміністративна, фінансова, медико-санітарна дирекції, дирекція оздоровлення міста та транспорту, патронажна рада і бюро соціального захисту [13].

Управління містом, таким чином, здійснювалося через систему дирекцій, дослідження діяльності

яких дає можливість скласти загальне уявлення про основні напрями політики румунської влади, а також окреслити стратегічні плани окупантів щодо післявоєнного майбутнього цього регіону.

Таким чином, румунська влада сподіваючись на майбутнє входження Трансністрії до Румунського Королівства, намагалася наблизити адміністративно-територіальний апарат до існуючого на інших окупованих нею територіях. Управлінський апарат в усіх губернаторствах був утворений за румунським зразком: управління губернатора – префектура – претура – примарія.

Губернаторства Бессарабія та Буковина було приєднано до «старого королівства», а Трансністрія залишалася підконтрольною територією румунського губернатора. Особливістю Трансністрії було ще й те, що військова влада зосереджувалася в руках німецьких та румунських військових, які перебували на цій території.

Створення органів виконавчої влади (дирекцій) носило прагматичний характер: стабілізувати та забезпечити управління в Трансністрії, зокрема Одесі, щоб максимально використати матеріальні та людські ресурси для власних потреб.

Список використаних джерел

1. Левит, ІЕ., 1981. 'Участие фашистской Румынии в агрессии против СССР. Истоки, планы, реализация (1.09.1939 – 19.11.1942)', Кишинев, с.319; Єгоров, ВФ., Зотов, НІ., 1969. '907 дней в тылу врага', Одесса: Маяк, 74 с.
2. Левченко, ЮІ., 'Особливості реалізації політики окупаційної влади в адміністративно-територіальних одиницях України 1941–1944 рр.': автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01, наук. кер. К. П. Двірня; *М–во освіти і науки України; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова*, 22 с.
3. Dallin, A., 1957. 'Odessa, 1941–1944: a Case Study of Soviet Territory Under Foreign Rule', Santa Monica, 296 p.
4. Adrian, Gabor, Adrian Nicolae Petcu Bisericaortodoxă si evreii in timpul lui Antonescu. «Dosarele, Istoriei», nr.11 (75), 2002: Verenka O. Administratiacivilă română in; Transnistria – Chisinău, 1993; Rodica Solovei Activitatea Guvernamentului Transnistriei on domeniul social-economic si cultural: 19 auq., 1941 – 29 ian. 1944. Iasi, 2004.
5. Косик, Володимир, 1993. 'Україна і Німеччина у Другій світовій війні', *Наукове товариство імені Т. Шевченка у Львові; Українознавча бібліотека НТШ*, Париж; Нью-Йорк; Львів, 684 с.
6. Щетніков, ВП., 2002. 'Роки Великої Вітчизняної війни (1941–1945)', *Історія Одеси*, Одеса: Друк, с.397–414.
7. Левит, ІЕ., 1983. 'Крах політики агресії диктатури Антонеску (19.XI.1942 – 23.III.1944)', Кишинев: *Штинци*, 376 с.
8. Косик, В., 1994. 'Німецька шкільна політика в Райхскомісаріаті Україна (1941–1944 рр.)', *Визвольний шлях*, Кн.3, с.25–37.
9. Дейнека, Н., 2007. 'Боротьба підпільників і партизан південно-західної України і Молдавії проти румунського окупаційного режиму (1941–1944 рр.)': дис... канд. іст. наук: 07.00.02, Одеса, 240 арк.
10. 'Одеса в Великой Отечественной войне Советского Союза: [Сборник документов и материалов]', 1949, Одесса: обл. изд-во, Т.ІІ, 240 с.
11. 'Національний архів республіки Молдова, м. Кишинів', Ф.1658, Оп.1, Спр.3, 4 арк.
12. Там само, Ф.2072, Оп.1, Спр.8, 27 арк.
13. *Одесская газета*, 1943, 16 октября.

References

1. Levit, Ie., 1981. 'Uchastie fashistskoj Rumynii v agreszii protiv SSSR. Istoki, plany, realizacija (1.09.1939 – 19.11.1942)

(The participation of fascist Romania in the aggression against the USSR. Sources, plans, implementation (1.09.1939 – 19.11.1942))», Kishinev, s.319; Egorov, VF., Zotov, NI., 1969. '907 dnej v tylu vruga (907 days behind enemy lines)', Odessa: *Majak*, 74 s.

2. Levchenko, JuI., 'Osoblyvosti realizacii' polityky okupacijnoi' vlady v administratyvno-terytorial'nyh odynycjah Ukrai'ny 1941–1944 rr. (Features of implementation of the policy of occupation authority in the administrative-territorial units of Ukraine 1941–1944)': avtoref. dys. ... kand. ist. nauk: 07.00.01, nauk. ker. K. P. Dvirna; *M–vo osvity i nauky Ukrai'ny; Nacional'nyj pedagogichnyj universytet imeni M. P. Dragomanova*, 22 s.

3. Dallin, A., 1957. 'Odessa, 1941–1944: a Case Study of Soviet Territory Under Foreign Rule', Santa Monica, 296 p.

4. Adrian, Gabor, Adrian Nicolae Petcu Bisericaortodoxă si evreii in timpul lui Antonescu. «Dosarile, Istoriei», nr.11 (75), 2002; Verenka O. Administratiacivilă română in; Transnistra – Chisinău, 1993; Rodica Solovei Activitatea Guvernamentului Transnistriei on domeniul social–economic si cultural: 19 auq., 1941 – 29 ian. 1944. Iasi, 2004.

5. Kosyk, Volodymyr, 1993. 'Ukrai'na i Nimechchyna u Drugij svitovij vijni (Ukraine and Germany in the Second World War)', *Naukove tovarystvo imeni T. Shevchenka u L'vovi; Ukrai'noznavcha biblioteka NTSh, Paryzh; N'ju–Jork; L'viv*, 684 s.

6. Shhetnikov, VP., 2002. 'Roky Velykoi' Vitchyznjanoi' vijny (1941–1945) (Years of the Great Patriotic War (1941–1945))', *Istorija Odesy*, Odessa: *Druk*, s.397–414.

7. Levit, IJe., 1983. 'Krah polityki agresivii diktatury Antonesku (19.XI.1942 – 23.III.1944) (The collapse of the policy of aggression of the dictatorship Antonescu (19.XI.1942 – 23.III.1944))', Kishinev: *Shtiinca*, 376 s.

8. Kosyk, V., 1994. 'Nimec'ka shkil'na polityka v Rajhskomisariati Ukrai'na (1941–1944 rr.) (German School Policy in the Reichskommissariat Ukraine (1941–1944))', *Vyzvol'nyj shljah*, Kn.3, s.25–37.

9. Dejneka, N., 2007. 'Borot'ba pidpil'nykiv i partyzan pivdenno–zahidnoi' Ukrai'ny i Moldavii' proty rumuns'kogo okupacijnogo rezhymu (1941–1944 rr.) (Fighting underground and partisans of south-western Ukraine and Moldavia against the Romanian occupation regime (1941–1944))': dys... kand. ist. nauk: 07.00.02, Odesa, 240 ark.

10. 'Odesa v Velykoj Otechestvennoj vojne Sovetskogo Sojuza: [Sbornyk dokumentov y materyalov] (Odesa in the Great Patriotic War of the Soviet Union: [Collection of documents and materials])', 1949, Odessa: *obl. yzd–vo*, T.II, 240 s.

11. 'Nacional'nyj arhiv respubliky Moldova, m. Kyshyniv (National Archives of the Republic of Moldova, Kishinev)', F.1658, Op.1, Spr.3, 4 ark.

12. Tam samo, F.2072, Op.1, Spr.8, 27 ark.

13. *Odesskaja gazeta*, 1943, 16 oktjabrja.

* * *

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Богатчук С. С. «Ціна життя». Демографічні втрати українців в 1932–1933 рр. як наслідок геноциду сталінського режиму	7
Борко Т. М., Тупакова І. Д. Проблеми збереження архівних документів у системі державних архівів України	12
Михалевич В. В., Братусь І. В., Гунька А. М. Історичний погляд на дитячу книгу другої половини ХХ століття в УРСР	17
Гаврилюк М. О. Формування практичних навичок та умінь на уроках історії в контексті НУШ	20
Гай–Нижник П. П. Українсько–німецькі фінансові та торговельно–економічні взаємини (1918 р.)	22
Hetmanchuk M. P. Foreign military formations of the SS – «European Army» of the Third Reich (1939–1945) (Іноземні військові формування СС – «європейська армія» Третього рейху (1939–1945 рр.))	38
Джафарова А. Р. Международный Стандартный Номер Азербайджанской книги: современное состояние, проблемы и перспективы (Міжнародний Стандартний Номер Азербайджанської книги: сучасний стан, проблеми та перспективи)	43
Джафарова Ш. Создание и деятельность политических и террористических организаций в Турции в конце XIX – в начале XX века (Створення та діяльність політичних і терористичних організацій в Туреччині в кінці XIX – на початку ХХ століття)	48
Журавльов С. А. Діяльність Марка Федоровича Грушевського як активного учасника руху за автокефалію православної церкви в Україні (1917–1930 рр.)	55
Казьмирчук Г. Д., Казьмирчук М. Г. Новітня українська історіографія Гадацької угоди 1658 р.: досягнення й проблеми вивчення	62
Колесник В. Ф., Чеберяко О. В. Бюджет і бюджетна система УСРР та СРСР в працях фінансистів та радянських вчених 1920–х рр.	69
Корзун О. В. Вивчення німецькими вченими сільськогосподарського потенціалу українських земель під час Другої світової війни	75
Красніцька Г. М. Періодизація становлення права	81
Куницький М. П. Натуральні податки в системі економічної експлуатації місцевого населення на теренах Райхскомісаріату «Україна» (1941–1944 рр.)	84
Лисенко М. С. Північне сільськогосподарське товариство: історія і досвід (1893–1924 рр.)	90
Логовський І. М., Харламов М. І. Робота земських установ Харківської губернії по боротьбі з епідеміями тифу та холери у 1919 р.	94
Мельник В. В. Науково–організаційні засади годівлі птиці у птахогосподарствах громадського сектору в Українській РСР у 1951–1964 рр.	100
Войнаровський А. М. Борошномельний промисел Поділля наприкінці XIV – перша половина XVII ст.	104
Мина Ж. В. Історіографічне дослідження періоду Директорії УНР та розбудови її власних Збройних сил	108
Мусаева Л. Музеи как образовательные и воспитательные учреждения (Музеї як освітні та виховні установи)	113
Олійник О. В. Діяльність Червоного Хреста на території Прикарпаття в період нацистської окупації на сторінках місцевої легальної преси	118
Опря І. А. «Покарати неможна помилувати»: практика переслідування євангельський віруючих у судовому порядку в Російській імперії в кінці XIX – на початку ХХ ст.	123
Остащук В. І. Адміністративно–територіальний устрій губернаторства Трансністрія (1941–1944 рр.)	127
Пасіцька О. І. Економічне питання у програмах українських політичних партій та організацій Галичини кінця XIX – першої третини ХХ ст.	131
Перещ В. М. Пілоський Ехелав (за даними текстів лінійного письма В)	138
Семків А. С. Миротворчі операції ірландських збройних сил (1958–2018 рр.)	142
Середюк М. Парламентська праця Володимира Целевича: законодавчі ініціативи, депутатські звернення, моніторинг польсько–українських відносин (1928–1930 рр.)	146
Сокирська В. В. Українська СРР в системі «загальнофедеративного бюджету» РСФРР/СРСР 1920–х рр.	151
Томіленко А. Г. Стан пожежно–технічного спорядження та техніки у професійних пожежних підрозділах УСРР у 20–х рр. ХХ ст.	157
Хорошев О. М. Організаційна структура добровільних пожежних команд Харкова на прикладі дружини заводського Товариства Гельферих–Саде	163
Чухрай Л. О. Макети натурних об'єктів як основа експозиції в музеях	168
Юшкевич В. В. Переміщені особи з Югославії в зовнішній політиці США другої половини 1940–х років	171

CONTENT

HISTORICAL SCIENCES

Bogatchuk S. S. «The Price of Life». Demographic loss of Ukrainians in 1932–1933 as a consequence of the genocide of the Stalinist regime	7
Borko T. M., Toopakova I. D. The studies of keeping of archival documents in the system of state archives of Ukraine	12
Mykhalevych V. V., Bratus I. V., Gunka A. M. Historical view of the children's book of the second half of the XX century in USSR	17
Gavrilyuk M. O. Formation of practical skills and abilities in history lessons in the context of Nursery	20
Hai–Nyzhnyk P. P. Ukrainian–German financial and trade–economic relations (1918)	22
Hetmanchuk M. P. Foreign military formations of the SS – «European Army» of the Third Reich (1939–1945)	38
Jafarova A. R. International Standard Number of Azerbaijani Book: current state, problems and prospects	43
Jafarova Sh. Creation and activity of political and terrorist organizations in Turkey in the late XIX – at the beginning of the XX century	48
Zhuravlov S. A. Activity of Mark Fedorovych Hrushevsky as an active participant in the movement for the autocephaly of the Orthodox Church in Ukraine (1917–1930)	55
Kazmirchuk G. D., Kazmirchuk M. G. Newest Ukrainian historiography of the Hadiach Treaty in 1658: achievements and problems of study	62
Kolesnyk V. F., Cheberyako O. V. The budget and budget system of the Ukrainian SSR and the USSR (Union of Soviet Socialist Republics) in the writings of financiers and Soviet scholars of the 1920's.	69
Korzun O. V. Study by German human sciences of agricultural potential of Ukrainian lands after the Second World War	75
Krasnitska G. M. Periodization of the formation of the right	81
Kunytskyy M. P. Natural taxes in the system of economic exploitation of the local population in the territory of the Reichskommissariat «Ukraine» (1941–1944)	84
Lysenko M. S. The Northern Agricultural Society: history and experience (1893–1924)	90
Logovskiy I. M., Kharlamov M. I. The work of Kharkiv gubernia zemstvos aimed at fighting epidemics of typhoid and cholera in 1919	94
Melnyk V. V. Scientific–organizational basis of poultry feeding in the poultry farms of public sector in the Ukrainian SSR in 1951–1964	100
Voynarovsky A. M. Flour mills in Podolia at the end of XIV –the first half of the XVII century	104
Myna Zh. V. Historiographic study of the Directorate of the UNR period and the development of its Armed Forces	108
Musaeva L. Museums as educational and formative institutions	113
Oliylyuk O. V. Activities of the Red Cross in the Precarpathian region during the Nazi occupation on the pages of the local legal press	118
Oprya I. A. «Execute cannot pardon». The practice of persecution of evangelical believers in court in the Russian Empire in the late XIX – early XX centuries	123
Ostashchuk V. I. Administrative–territorial structure of the governor of Transnistria (1941–1944)	127
Pasitska O. I. Economic issue in the programs of Ukrainian political parties and organizations of Halychyna at the end of the 19 th – the first third of the 20 th centuries	131
Pereshch V. M. Pylian Ekhelav (according to the texts of linear letter B)	138
Semkiv A. S. Peacekeeping operations of the Irish armed forces (1958–2018)	142
Seredyuk M. Parliamentary work by Volodymyr Tsellevich: legislative initiatives, parliamentary appeals, monitoring of Polish-Ukrainian relations (1928–1930years)	146
Sokyrska V. V. Ukrainian SSR in the system of «the general federal budget» SSFSR/USSR 1920	151
Tomilenko A. H. The state of firefighting equipment and equipment in the professional fire departments of the Ukrainian SSR in the 20s of the XX century	157
Khoroshev O. M. Organizational structure of voluntary fire brigades in Kharkiv illustrated by that of the Helfferich–Sade Factory	163
Chukhra L. O. Locations models as exhibition basis in museums	168
Yushkevych V. V. The displaced persons from Yugoslavia in US foreign policy of the second half of the 1940s	171

Правила оформлення та подання рукопису до наукового видання «ГІЛЕЯ: НАУКОВИЙ ВІСНИК: ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ»

1. Наукова стаття повинна містити такі необхідні елементи:

- постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;
- формулювання цілей статті (постановка завдання);
- виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- висновок з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

2. Мова написання рукопису: статті подаються мовою оригіналу: українська, російська, англійська, німецька, французька, іспанська, польська, чеська.

3. Рукопис статті подається до редакції у формі: файлу рукопису, який надсилається на електронну адресу редакції gileya.org.ua@gmail.com у форматі «Автор – Назва статті.doc».

4. Рукопис статті не має містити заборонених до друку матеріалів, оскільки збірник є відкритим джерелом інформації. Авторський текст не має бути опублікованим раніше та не бути перекладом раніше опублікованої статті. За зміст статті та інформаційне наповнення несе відповідальність автор статті та рецензенти.

5. Рішення про можливість публікації статті приймає редколегія та незалежні рецензенти.

6. Загальні вимоги до рукопису статті:

- **обсяг рукопису – 20–24 тис. знаків** (як виняток, не більше **40 тис. знаків**), включаючи рисунки та таблиці;
- стаття повинна бути підготовлена за допомогою редактора **Microsoft Word for Windows** (версії 97, 2000, XP, 2003, 2007) або сумісного редактора;
- **формат аркуша – А4 (210x297), орієнтації сторінки – «книжна»; інтервал між рядками – 1,5 пт;**
- **рисунки, фотографії, графіки слід вставляти в текст статті як об'єкт.** Положення об'єкта – «в тексті»;
- **рисунки**, створені у вбудованому у Microsoft Word редакторі рисунків, слід подавати як згруповані об'єкти;
- **рисунки та таблиці** не повинні розривати речення в абзаци, тобто вони мають бути розташовані після того абзацу, в якому на них робиться перше посилання в тексті.

7. Розташування структурних елементів статті:

- **індекс УДК;**
- **ім'я, по-батькові, прізвище автора** (авторів);
- **науковий ступінь, вчене звання; посада і місце роботи** (подається без скорочень); **e-mail; ORCID** (<http://orcid.org/>).
- **назва статті та анотація** українською (або регіональною мовою) та англійською мовами. Анотація повинна бути структурованою, містити мету дослідження, застосовані методи, основні одержані висновки;
- **ключові слова** українською (або регіональною мовою) та англійською мовами;
- **Список використаних джерел.** Список літератури наводиться наприкінці статті у алфавітному порядку на мові оригіналу, відповідно до **Harvard Referencing style (гуманітарні науки та суспільні науки) – (http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/16051/22/Harvard_Referencing_style.PDF)**.
- **References.** Список літератури транслітерується латинськими літерами (References). Якщо наукова праця написана мовою, що використовує кириличний алфавіт, то її бібліографічний опис необхідно транслітерувати латинськими літерами. Після назви праці латинськими літерами зазначається переклад англійською мовою у дужках.

8. Посилання на джерела в тексті подаються за таким зразком: [7, с. 123], де 7– номер джерела за списком використаних джерел, 123 – сторінка. Посилання на декілька джерел одночасно подаються таким чином: [1; 4; 8] або [2, с. 32; 9, с. 48; 11, с. 257]. Посилання на архівні джерела – [15, арк. 258, 231зв].

9. Рукопис статті, автори яких не мають наукового ступеня, супроводжуються зовнішньою рецензією кандидата або доктора наук за фахом публікації або витягом із протоколу засідання кафедри (відділу) про рекомендацію статті до друку. Рецензія завіреною печаткою. Рецензія або витяг з протоколу подається у сканованому вигляді електронною поштою.

10. Відповідальність за зміст, точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори матеріалів. Редакція залишає за собою право на незначне редагування і скорочення, а також літературне виправлення статті (зі збереженням головних висновків та стилю автора). Редколегія може не поділяти світоглядних переконань авторів.

11. Відомості про автора (авторів): прізвище, ім'я, по-батькові, вчений ступінь, вчене звання, посада і місце роботи (без скорочень), службова і домашня адреси з поштовим індексом, контактний телефон, e-mail, відділення Нової пошти.

